

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 września 2021 r.

sprawy **P. K.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 29 stycznia 2021 r., sygn. akt X Ka [...]

zmieniającego w części, a w pozostałym zakresie utrzymującego w mocy
wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 8 sierpnia 2019 r., sygn. akt XIV K [...]

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. obciążyć skazanego P. K. kosztami

sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 sierpnia 2019 r., sygn. akt XIV K [...], Sąd Rejonowy w W. uznał oskarżonego P. K. za winnego tego, że w okresie od lipca 2011 r. do 2 marca 2012 r. w W. woj. [...] w mieszkaniu nr [...] przy ul. W. fizycznie i psychicznie znęcał się nad konkubinę S. J., w ten sposób, że wszczynał awantury podczas których ją popychał, szarpał, kopał oraz zamykał w mieszkaniu po wcześniejszym zabraniu kluczy, używał wobec niej słów wulgarnych oraz groził pozbawieniem życia i zdrowia, tj. występku z art. 207 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na

okres próby jednego roku. Nadto, Sąd I instancji zobowiązał oskarżonego do informowania sądu o przebiegu okresu próby.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego i prokuratora, Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 29 stycznia 2021 r., sygn. akt X Ka [...], zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wyeliminował z opisu czynu ustalenie, iż oskarżony kopął pokrzywdzoną, a w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniosła obrońca skazanego, zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając:

- „1. rażące naruszenie art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. poprzez rozpoznanie sprawy pomimo nieobecności oskarżonego na rozprawie w dniu 29 stycznia 2021 r., w sytuacji, gdy Sąd uznał, że obecność oskarżonego była w ww. dniu obowiązkowa, zaś oskarżony należycie usprawiedliwił swoją nieobecność na rozprawie;
2. rażące naruszenie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez rozpoznanie sprawy dotyczącej wniosku o wyłączenie sędzi przewodniczącej z dnia 6 sierpnia 2019 r. przez sędziego J. W., sędziego, w stosunku do której nie został prawidłowo rozpoznany wniosek o jej wyłączenie, również zawarty w piśmie oskarżonego z dnia 6 sierpnia 2019 r. w efekcie czego wyrok został wydany przez sędziego, w stosunku do której wniosek o jej wyłączenie rozpoznawał sędzia nieuprawniony;
3. pomimo nieobecności oskarżonego na rozprawie w dniu 29 stycznia 2021 r., w sytuacji, gdy Sąd uznał, że obecność oskarżonego była w ww. dniu obowiązkowa, zaś oskarżony należycie usprawiedliwił swoją nieobecność na rozprawie;
4. rażące naruszenie art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. polegające na nienależytym rozpoznaniu zarzutu obrazy przepisów postępowania karnego, mającej wpływ na treść orzeczenia, zawartego w petitum apelacji obrońcy P. K. z dnia 9 października 2019 r. (dalej jako apelacja) od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 8 sierpnia 2019 r., sygn. akt: XIV K [...], a dotyczącego naruszenia art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 132 § 1 k.p.k. w zw. z art. 133 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. poprzez przeprowadzenie rozprawy głównej w dniach 4.01.2019 r. i 18.02.2019, mimo że oskarżony nie był

należycie zawiadomiony o terminach rozpraw powiadomiony, zaś brak odbioru przez niego korespondencji nie był zawiniony z uwagi na przebywanie w ww. okresie w warunkach izolacji w areszcie śledczym;

5. rażące naruszenie art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. polegające na nienależytym rozpoznaniu zarzutu obrazu przepisów postępowania karnego, mającej wpływ na treść orzeczenia, zawartego w petitum apelacji obrońcy P. K. z dnia 9 października 2019 r. (dalej jako apelacja) od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 8 sierpnia 2019 r., sygn. akt: XIV K [...], a dotyczącego naruszenia m.in. art. 410 k.p.k. polegające na dokonaniu oceny wiarygodności i mocy zebranego materiału dowodowego z pokrzywdzeniem oskarżonego i pominięcie faktów i dowodów świadczących na jego korzyść;
6. rażące naruszenie art. 337 § 1 k.p.k. i prowadzenie postępowania przez Sąd I instancji w dalszym ciągu, mimo że uzupełnienie braków aktu oskarżenia po ich zwrocie do prokuratury nastąpiło w terminie powyżej 7 dni, a w konsekwencji procedowanie pod tożsamą sygnaturą jako dalszy ciąg postępowania - z akt sprawy wynika, że akta zostały przesłane do prokuratury w dniu 15 marca 2017 r., uzupełniony akt oskarżenia wpłynął do sądu w dniu 6 marca 2017 r. , akt oskarżenia ma datę 3 marca 2017 r.;
7. rażące naruszenie art. 54 k.p.k. przez Sąd I instancji poprzez dopuszczenie do udziału w sprawie w charakterze oskarżycielki posiłkowej S. J. podczas gdy jej oświadczenie zostało złożone do akt w dacie 27 maja 2015 r., gdy w aktach nie znajdował się jeszcze akt oskarżenia z dnia 3 marca 2017 r.;
8. rażące naruszenie art. 42 § 3 k.p.k. przez Sąd I instancji poprzez otwarcie przewodu sądowego, oddalenie wniosku obrońcy o umorzenie postępowania oraz odczytanie wyjaśnień oskarżonego na rozprawie w dniu 1 czerwca 2017 r. pomimo nierozpoznanego wniosku o wyłączenie sędziego, wniosek o wyłączenie sędziego nie został bowiem rozpoznany niezwłocznie a dopiero kilka dni po rozprawie, czyli dokładnie w dniu 8 czerwca 2017 r.;
9. rażące naruszenie art. 377 § 4 k.p.k. w zw. z art. 42 k.p.k. przez Sąd I instancji poprzez odczytanie wyjaśnień oskarżonego mimo jego nieobecności i w dacie, gdy nie został jeszcze rozpoznany wniosek o wyłączenie sędziego przewodniczącego;

10.rażące naruszenie art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k. przez Sąd I instancji poprzez dopuszczenie jako dowodów i oparcie ustaleń faktycznych na odręcznych zapiskach pokrzywdzonej, uzupełnionych spisanyymi na komputerze notatkami, rzekomo odzwierciedlających treść wiadomości tekstowych pomiędzy pokrzywdzoną a oskarżonym bez weryfikacji ich treści z zawartością rzeczywistej korespondencji znajdującej się na telefonie pokrzywdzonej, bez przeprowadzenia oględzin tegoż aparatu”.

Podnosząc powyższe, obrońca skazanego wniosła o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w W. wniósł o oddalenie kasacji, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, pozwalającym na jej oddalenie na posiedzeniu bez udziału stron wyznaczonym w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

O oczywistej bezzasadności kasacji mówi się wówczas, gdy już z pobieżnej analizy podniesionych w niej zarzutów jednoznacznie wynika, że są one bezpodstawne. Należy także przypomnieć, że podstawą zarzutów kasacyjnych może być wyłącznie rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa materialnego albo procesowego lub zarzut wystąpienia tzw. bezwzględnej podstawy odwoławczej, tj. którejs z okoliczności, o których mowa w treści art. 439 § 1 k.p.k. Zgodnie z intencją ustawodawcy, celem i funkcją postępowania kasacyjnego jest bowiem eliminacja z porządku prawnego orzeczeń dotkniętych najpoważniejszymi wadami prawnymi, a nie ponowna kontrola ustaleń poczynionych na etapie postępowania rozpoznawczego. To drugie jest celem postępowania odwoławczego, którego powielanie nie może być przedmiotem postępowania kasacyjnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2018 r., sygn. akt III KK 313/18).

Na gruncie niniejszej sprawy skarżąca nie sformułowała żadnych zasadnych zarzutów przeciwko orzeczeniu Sądu odwoławczego, które powodowałyby konieczność jego wzruszenia.

Oczywiście bezzasadnym okazał się pierwszy z zarzutów kasacji, sygnalizujący zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. Zdaniem skarżącej Sąd odwoławczy na rozprawie apelacyjnej w dniu 29 stycznia 2021 r. rozpoznał apelację obrońcy P. K. od orzeczenia Sądu I instancji pomimo nieobecności na rozprawie oskarżonego, którego obecność została uznana przez Sąd za obowiązkową i pomimo należytego usprawiedliwienia niestawiennictwa na rozprawę. Dyskredytując trafność powyższego zarzutu wskazać należy, że jak wynika z zawiadomienia oskarżonego o terminie rozprawy apelacyjnej, wyznaczonej na 29 stycznia 2021 r. (k. 1915) - jego obecność na rozprawie nie została uznana przez Sąd odwoławczy za obowiązkową. Zawiadomienie to, wobec nieodebrania przez oskarżonego, zostało zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regułami uznane za skutecznie doręczone w trybie podwójnego awizo (protokół rozprawy - k. 1927, t. X). Oskarżony wysłał w dniu 28 stycznia 2021 r. w godzinach wieczornych, a zatem w przeddzień terminu rozprawy, do Sądu II instancji wiadomość e-mail zawierającą informację, że jest chory oraz wniosł o odroczenie terminu rozprawy apelacyjnej. Jednak Sąd odwoławczy w oparciu o treść art. 117 § 2 k.p.k. wniosku tego nie uwzględnił, stwierdzając, zgodnie z obowiązującymi przepisami, że oskarżony nie usprawiedliwił należycie niestawiennictwa. W tych okolicznościach nie doszło do obrazy wskazanych w kasacji przepisów skutkujących wystąpieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. Jedynie na marginesie dostrzec można, jak wynika to z akt sprawy, że oskarżony podejmował w toku całego postępowania sądowego liczne działania o znamionach działań obstrukcyjnych, zmierzające do wydłużenia toczącego się postępowania i blokujące możliwość wydania kończącego orzeczenia merytorycznego.

Również drugi z zarzutów wyeksponowanych w kasacji, w których wskazuje się na wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, oceniony został jako oczywiście bezzasadny. Skarżąca sygnalizowała zaistnienie wady w postaci nienależytej obsady sądu. Zdaniem autorki kasacji na etapie postępowania

pierwszoinstancyjnego doszło do rażącego naruszenia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z tego względu, że wniosek oskarżonego z dnia 6 sierpnia 2019 r. o wyłączenie sędziego przewodniczącej SSR W. B. Ł. rozpoznał Sąd Rejonowy dw W. w składzie SSR J. W., tj. sędziego, w stosunku, do którego nie został prawidłowo rozpoznany wniosek o jego wyłączenie, również zawarty w piśmie oskarżonego z dnia 6 sierpnia 2019 r. Powyższa sytuacja skutkowałą, zdaniem autorki kasacji, wydaniem wyroku w sprawie przez sędziego, w stosunku do której wniosek o jej wyłączenie rozpoznawał sędzia nieuprawniony.

Odnosząc się do ww. zarzutu, uznając go za oczywiście bezzasadny, wspomnieć należy, że wyłączenie sędziego zgodnie z art. 40 § 1 i art. 41 § 1 k.p.k. dotyczy sędziego wyznaczonego do udziału w sprawie. "Sprawą" w rozumieniu tych przepisów jest postępowanie zmierzające do rozstrzygnięcia o przedmiocie postępowania. Wniosek o wyłączenie sędziego może zostać skutecznie złożony tylko w stosunku do sędziego, a w składach kolegialnych sądu - sędziów, którzy zostali wyznaczeni do rozpoznania sprawy. W konsekwencji sędziowie wymienieni we wniosku o wyłączenie wszystkich sędziów danego sądu, którzy nie zostali wyznaczeni do rozpoznania sprawy, mogą rozpoznać ten wniosek, gdyż wniosek o wyłączenie od udziału w sprawie ich bezpośrednio nie dotyczy. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., III KO 34/12, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 r., sygn. akt V KK 195/04).

W niniejszej sprawie oskarżony w dniu 6 sierpnia 2019 r. skierował wniosek o wyłączenie SSR W. B. Ł., sędziego sprawozdawcy wyznaczonego do rozpoznania sprawy oraz wielu innych wymienionych z imienia i nazwiska sędziów Sądu Rejonowego w W.. Zarządzeniem z dnia 7 sierpnia 2019 r. (k. 1701) pozostawiono bez rozpoznania wnioski o wyłączenie innych sędziów, poza SSR W. B. Ł., wyznaczoną do rozpoznania sprawy. W tym zakresie z kolei wniosek został rozpoznany merytorycznie. Postanowieniem z dnia 8 sierpnia 2019 r. Sąd Rejonowy w W. w osobie SSR J. W. (k. 1702) nie uwzględnił wniosku oskarżonego o wyłączenie SSR W. B. Ł.. Nie ulega zatem wątpliwości, że SSR J. W. była uprawniona w świetle przepisu art. 42 § 4 k.p.k. do wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o wyłączenie sędziego referenta wyznaczonego do rozpoznania sprawy. Powyższe uwagi wskazują zatem jednoznacznie, że zarzut

kasacji dotyczący obrazy art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. jest zarzutem oczywiście bezzasadnym, a jako taki nie mógł zostać uwzględniony.

Pozostałe zarzuty kasacji, wyartykułowane w punktach 3-10 okazały się niedopuszczalne, a zatem nie ma potrzeby szerszego się do nich ustosunkowania i wskazywania argumentacji ich odpierającej. Zarzut trzeci kasacji został sformułowany w istocie w sposób uniemożliwiający rekonstrukcję jego treści. Zarzuty 4-10 kasacji wskazują z kolei na rażące naruszenie szeregu przepisów prawa procesowego, innych aniżeli o randze bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Tymczasem jak wynika wprost z treści art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie to nie dotyczy podmiotów z art. 521 k.p.k. – Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka, a także kasacji wniesionych z powodu uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. W realiach niniejszej sprawy, z uwagi na wymierzenie P. K. kary 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący jeden rok podniesienie w kasacji zarzutów obrazy prawa procesowego niemających rangi bezwzględnych przyczyn odwoławczych było zatem niedopuszczalne.

Ze wskazanych wyżej względów kasację obrońcy skazanego P. K. należało oddalić jako oczywiście bezzasadną.

Nie znajdując podstaw do zwolnienia skazanego P. K. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, Sąd Najwyższy obciążył skazanego tymi kosztami.